

Nr 1280

Av herr **Larsson** i Luttra **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 129, med förslag till ändring i kommunallagen (1953:753) m. m.

(Lika lydande med motion nr 1109 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 129 föreslås vissa ändringar i kommunallagstiftningen beträffande bl. a. mandattider samt fullmäktige och suppleanter.

Den viktigaste principiella förändringen är införandet av suppleanter för fullmäktige. Motioner med förslag i samma riktning har tidigare väckts av representanter för vårt parti. Vi hälsar därför det nu framlagda lagförslaget med tillfredsställelse. Fler personer kan genom ett sådant system knytas till det kommunala arbetet, varigenom förutsättningarna ökar för ett brett medborgarinflytande.

Enligt förslaget skall det ankomma på kommunerna att själva besluta, om suppleanter i fullmäktige skall finnas. Samma ordning föreslås gälla för församlingar och kyrkliga samfälligheter. Bestämmelsen motiveras med att kommunerna vid remissbehandlingen inte entydigt uttalat sig för införande av suppleantsystem.

Enligt vår mening måste det emellertid vara otillfredsställande att ha bestämmelser som i praktiken kommer att medföra att fullmäktigeorganisationen växlar mellan olika kommuner. Suppleanter för fullmäktige bör sålunda utses i samtliga kommuner.

När det gäller reglerna för kommuns indelning i valkretsar föreslås en utvidgad skyldighet att vidta uppdelning i valkretsar. Flera valkretsar skall sålunda finnas inte bara när kommunens invånarantal överstiger 40 000 utan också när mer än 50 fullmäktige skall utses. Kommun med 10 000—40 000 invånare får på samma sätt som hittills möjlighet att företa valkretsindelning, där så befinnes lämpligt.

Om den föreslagna bestämmelsen genomförs, bryts den utveckling som varit förhärskande under senare år, då man eftersträvat att vidta en uppdelning i valkretsar i så få fall som möjligt.

Enligt vår mening är en uppdelning av kommunen i flera valkretsar i de flesta fall också obehövlig. Reglerna bör därför utformas så, att kommuner med mer än 40 000 invånare får rätt att besluta om flera valkretsar, medan mindre kommuner bör ha denna möjlighet endast när speciella omständigheter föreligger.

Enligt nuvarande regler måste indelningen i valkretsar beslutas före utgången

av oktober månad året före valåret. För 1970 års val föreslås en förskjutning av denna tidpunkt till utgången av juni månad valåret.

Som framhållits vid remissbehandlingen kan fastställelsen av valkretsindelningen och antalet fullmäktige i varje valkrets därigenom i många fall komma så sent att det vållar mycket allvarliga olägenheter för valmyndigheter och partiorganisationer. Däremot föreligger inte längre några praktiska möjligheter att hålla fast vid hittillsvarande regler. Vi föreslår därför att beslut om valkretsar och antalet fullmäktige inom varje valkrets vid 1970 års val skall fattas före utgången av april månad 1970.

De föreslagna nya bestämmelserna rörande mandattider, fullmäktiges antal m. m. skall enligt förslaget tillämpas fr. o. m. 1970 års val. Kommun, som då ännu inte har blivit föremål för indelningsändring enligt gällande planer, skall dock kunna tillämpa äldre bestämmelser om antalet fullmäktige. Enligt vår mening är det i högsta grad otillfredsställande att inte samma regler kommer att gälla för samtliga kommuner i detta avseende. Eftersom några praktiska olägenheter knappast behöver uppkomma om man inför de nya bestämmelserna i samtliga kommuner, föreslår vi att så sker.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 129 måtte besluta,

att 1. suppleanter för fullmäktige skall utses i samtliga kommuner;

2. kommun skall äga rätt att företa uppdelning i valkretsar när invånarantalet överstiger 40 000 och i övrigt endast om speciella omständigheter föreligger;

3. indelningen i valkretsar och antalet fullmäktige i varje valkrets vid 1970 års val skall fastställas före utgången av april månad 1970;

4. de föreslagna nya bestämmelserna om antalet fullmäktige skall tillämpas i samtliga kommuner fr. o. m. 1970 års val; samt att uppdra åt vederbörande utskott att utarbeta erforderlig lagtext.

Stockholm den 25 november 1969

Gunnar Larsson (cp)
i Luttra

Karl Gust. H. Boo (cp)

Arne Magnusson (cp)
i Nennesholm

Erik Glimnér (cp)

Arne Persson (cp)
i Heden

Alvar Andersson (cp)
i Knäred

Gunnel Jonäng (cp)